

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงสรุปวิธีการ ขั้นตอน การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์
2. สมมติฐานการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัด

กาฬสินธุ์ อยู่ในระดับน้อย และคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดการเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามปลายเปิด และปลายปิด แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีส่วนประกอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา เป็นคำถามแบบเลือกตอบ และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ข้อคำถาม จำนวน 28 ข้อ ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นอื่นๆ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ลงในแบบสรุบท หลังจากนั้น จึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการรวบรวมประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูล การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบ t -test จำแนก อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F -test (One Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการ LSD การรวบรวมข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และ
เรียบเรียงลำดับความสำคัญในแต่ละประเด็นแล้วนำมาสรุปในเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงาน
องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกโดยเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 360
คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และเป็นเพศหญิง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

1.2 จำแนกโดยอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 191 คน
คิดเป็น ร้อยละ 47.80 รองลงมา อายุมากกว่า 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30
อายุ 31-40 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 และ 21-30 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ
2.20

1.3 จำแนกโดยอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 337 คน
คิดเป็นร้อยละ 84.20 รองลงมา อาชีพรับจ้าง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 อาชีพค้าขาย
จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80

1.4 จำแนกโดยระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา
จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา (ม.3, ม.6 หรือ ปวช.)
จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 ระดับปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00
และ ระดับอนุปริญญา (ปวส.หรือ ปวท.) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80

2. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็น
รายด้านพบว่า มีระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน และ
ด้านการร่วมมือประสานงาน ระดับปานกลาง 4 ด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ
ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการปฏิบัติงาน/วิธีการจัดการ
และด้านการใช้จ่ายงบประมาณ พิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการวางแผน พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ได้เสนอแผนงานและโครงการผ่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้สำรวจข้อมูลสภาพปัญหา / ความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และได้เสนอแผนงานและโครงการในที่ประชุมประชาคมด้วยตนเอง ระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาและจัดลำดับความสำคัญของแผนพัฒนาตำบล

2.2 ด้านการปฏิบัติงาน/วิธีการจัดการ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ได้ขอรับทราบข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ข้อมูลกับพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ให้คำปรึกษาข้อมูลเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่นกับพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำแก่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เข้าร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง/กรรมการตรวจงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้คัดค้านข้อบัญญัติตำบลหรือมติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน และได้เข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ออกข้อบัญญัติตำบล

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ได้ส่งเสริมสนับสนุนยกย่องพนักงานส่วนตำบลกับพนักงานจ้างผู้ปฏิบัติงานดีและมีประสิทธิภาพ ได้ช่วยส่งเสริมความสามัคคีเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ และได้สอดส่องพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพนักงานส่วนตำบลกับพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 ด้านการร่วมมือประสานงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า มีระดับมาก 2 ข้อ คือ ได้เสียภาษีอากรแก่ องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ ได้ให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น ระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และได้ร่วมกับองค์การบริหาร ส่วนตำบลแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาข้อดีข้อเสียโครงการต่างๆ ของรัฐ

2.5 ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ หมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัด กาศสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ได้รับข้อมูลข่าวสารที่องค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว ระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ได้ติดตามและตรวจสอบผลการดำเนิน โครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับทราบผลการปฏิบัติงานประจำปีของ องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ตรวจสอบแผนพัฒนาตำบลว่าตรงกับปัญหา และความต้องการ ของประชาชน และได้ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เกิด ความโปร่งใส

2.6 ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า การมีส่วนร่วมคณะกรรมการหมู่บ้านใน กระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ได้ให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำงบประมาณ ได้ร่วมการเตรียมงบประมาณและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับขออนุมัติ งบประมาณประจำปี ได้ร่วมรับฟังการพิจารณางบประมาณประจำปี และได้ร่วมติดตามและ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านใน กระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มี เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

3.1 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านใน กระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ระดับประถมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับระดับอนุปริญา และระดับปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับระดับปริญญาตรี ระดับอนุปริญา มีระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับระดับปริญญาตรี

4. ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นอื่นๆ ของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จากข้อคำถาม ปลายเปิด ซึ่งได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการหมู่บ้านได้เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านได้เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นทั้งหมด 85 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 21.25 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์จัดกลุ่มประเด็นเชิงพรรณนาจากกลุ่มที่มีค่าความถี่มากไปหาน้อย ดังนี้ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการมีหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุม ต้องการให้

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณให้หมู่บ้านตามโครงการ แผนงานของหมู่บ้านให้ทั่วถึง ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำงานให้โปร่งใส ให้เกิดผลงาน อย่าชู้แต่ นโยบาย หรือประชาสัมพันธ์โครงการเท่านั้น ลดอำนาจการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้น้อยลง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการพบปะกับชุมชนเท่าที่ควร ขาดความซื่อสัตย์ สุจริต ให้ความสำคัญมากกว่ากิจกรรม สภาองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ไม่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการหมู่บ้านรู้อำนาจหน้าที่ ระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีระเบียบวินัย และยินดีต้อนรับประชาชนที่มาขอรับบริการ เพื่อสร้างภาพที่ดีแก่ประชาชน ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางมาตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และเน้นการตรวจสอบเป็นประจำ ด้านการบริหารงานบุคคล มีการบรรจุพนักงานส่วนตำบลมากเกินไป ความจำเป็น การบรรจุแต่งตั้งพนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้างไม่โปร่งใส โดยเฉพาะการบรรจุญาติพี่น้องเข้าทำงานพนักงานส่วนตำบลมีจำนวนมากเกินไป การทำงาน และการวางตัวไม่เหมาะสม ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบล แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีให้ประชาชนทราบ เน้นการจัดกิจกรรมมากกว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้บริหารท้องถิ่น และพนักงานออกพบปะกับประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้จากเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมมาก 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผน และด้านการร่วมมือประสานงาน มีส่วนร่วมปานกลาง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรายงานผล

การปฏิบัติงาน ด้านบริหารงานบุคคล ด้านปฏิบัติงาน/วิธีการจัดการ และด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับศึกษาของสมานมิตร ญาณบุญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีส่วนร่วมมากที่สุด คือด้านการวางแผน รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านรายงานผล แต่การวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ รุ่งโรจน์ เรียมดี (2538:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำราวจุมนชนสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนรับรู้ถึงกิจกรรมงานตำราวจุมนชนสัมพันธ์ที่ดำเนินการโดยตำรวจในท้องที่ในระดับน้อยทุกกิจกรรม อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีความตื่นตัว และมีความเข้าใจในเรื่องการกระจายอำนาจมากขึ้น ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหา และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การได้รับข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล และจากสื่อต่าง ๆ

2. คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

2.1 จากผลการวิจัยคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีเพศ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม และรายด้านแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ตัวแปรต้นเกี่ยวกับเพศชาย เพศหญิง มีสัดส่วนไม่ใกล้เคียงกัน

2.2 จากผลการวิจัยคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีอายุ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม และรายด้านแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 จากผลการวิจัยคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวม

ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมการมีส่วนร่วมนั้นเมื่อคณะกรรมการหมู่บ้านที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมาย ถ้าหากการดำเนินโครงการไม่ตรงกับฤดูกาลการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ส่วนใหญ่ก็จะเข้าร่วมกิจกรรม แต่ถ้าหากช่วงเวลาการดำเนินโครงการตรงกับฤดูกาล การทำนา ทำไร่ การเข้าร่วมโครงการก็จะน้อย หรือลดลง

2.4 จากผลการวิจัยคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกันอาจได้รับข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน หรืออาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกันอาจมีความรู้ ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ บุญญฤทธิ์ เคนทวย (2544 : 141) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งน้ำขนาดเล็ก : กรณีศึกษาแหล่งน้ำขนาดเล็กของกรมโยธาธิการ ในจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนส่วนหนึ่ง คือการได้รับข่าวสาร และระดับการศึกษา และสอดคล้องกับการวิจัยของ อารยา วัฒนกิจ (2526 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาก จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สูงกว่าผู้ปกครองที่มีความเข้าใจน้อย ผู้ปกครองที่เป็นผู้นำท้องถิ่น จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงกว่า ผู้ปกครองซึ่งไม่เป็นผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครองที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐมาก จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงกว่า ผู้ปกครองที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในกระบวนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัย และประเด็นเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในประเด็นที่เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้ที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

1.1 เป็นข้อมูลให้หน่วยงาน และผู้บังคับบัญชาสูงสุดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบวิธีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 เป็นข้อมูลให้ฝ่ายบุคลากร หรือเจ้าหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีแนวทางในการปรับปรุงวิธีการ และรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน และการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ทราบถึง รูปแบบวิธีการ และความต้องการมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรทำการศึกษาปัญหาการให้บริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อจะได้นำไปพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาถึงความคาดหวังของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหาร หรือการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ตรงตามความต้องการ และความคาดหวังของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อไป